

ПРОЄКТНИЙ ПІДХІД У СИСТЕМІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ: АСПЕКТ ОТОЧЕННЯ ПРОЄКТУ

Єгорова-Гудкова Тетяна Ігорівна

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри маркетингу та бізнес-адміністрування

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

(м. Одеса, Україна)

Бойко Максим Валерійович,

Косташ Олег Анатолійович

Університет економіки та права «КРОК»

(м. Київ, Україна)

Розповсюдженою методологією, що забезпечує управлінський вплив на будь-яку систему є проектне управління. Планування програм і проєктів розвитку передбачає оцінку його оточення. В теорії управління це називається оцінкою фактору середовища. Успіх проєкту визначається якістю виконання такої оцінки. Якщо фактори середовища несприятливі, проєкт може бути відхилений або переглянутий, оскільки досягнення мети проєкту стає неможливим або ефективність проєкту істотно відрізнятиметься від запланованої і прагнути до нуля. Разом із «класичною» методологією управління, що розроблена Інститутом проєктного менеджменту (РМІ) США достатньо часто використовується логіко-структурний підхід в управлінні проєктами як більш компактна та стисла методологія, яку було запропоновано міжнародними інституціями Європи та Світу.

Логіко-структурний підхід (ЛСП) – це аналітичний процес і набір інструментів, що використовується під час планування, управління, моніторингу та оцінки якості проєктів, він є прикладом системного синтезу взаємопов'язаних концепцій, які використовуються як частина ітеративного процесу для сприяння структурованому й систематичному аналізу проєкту або програми, його можна використовувати як інструмент розмірковування. Структурно він містить аналітичну фазу та фазу планування проєкту що дозволяє надати особливу увагу саме аналізу зовнішнього та внутрішнього

середовища проєкту, що, надалі дозволяє формувати низку проблем, на вирішення яких спрямовано проєкт та визначати можливі його «вузькі» місця. Тільки методологія ЛСП передбачає аналіз можливих проблем проєкту, ранжування сформульованих проблем за значущістю та побудову ієрархічного дерева проблем. Саме ця складова є, на нашу думку, найважливішою при оцінюванні оточення та середовища проєкту особливо за умов наявності диспропорцій, кризових тенденцій та кризових явищ.

Також, логіко-структурний підхід – це методика планування, виконання й оцінки програм та проєктів, що містить аналіз проблем, цілей, завдань, стратегії, побудову логіко-структурної матриці та складання розкладу заходів та графіка використання ресурсів, що набуває особливої важливості за кризових умов.

«Логіко-структурний підхід допомагає приймати обґрунтовані рішення завдяки кращому розумінню логічної структури проєкту, запланованих цілей і засобів для їх досягнення» [1].

За наявністю проявів кризи набуває іншого значення контроль за рівнем трансакційних витрат, як витрат користування ринковим механізмом. Трансакційні витрати виникають, коли всередині економічної системи відбувається обмін, будь то товари або права власності. Під трансакційними витратами можна розуміти і витрати на підготовку трансакції і витрати на ліквідацію наслідків від невчинення запланованої трансакції. Ці витрати тісно пов'язані з матеріальною структурою господарської системи тому їх не можна ігнорувати при дослідженні системи в кризовому стані та проектуванні заходів щодо профілактики подальшого розповсюдження кризових явищ з метою запобігання виникнення структурної кризи, та її еволюції до рівня системної. Це також вимагає оцінки середовища на підставі оцінки проблем, що виникли та встановлення взаємозв'язку між рівнем трансакційних витрат та динамікою попиту, обсягів ВВП, рівня інфляції та безробіття а також динаміки рівня тіньової економіки [2].

Трансакційні витрати залежать від матеріальної структури системи економічної безпеки (ЕБ) і типу її організації; дослідження величини трансакційних витрат в системі ЕБ та визначення ступеня впливу змін структурних параметрів системи ЕБ на величину трансакційних витрат; рівень трансакційних витрат впливає

на зміну типу організації системи. При високих трансакційних витратах відбуваються структурні зміни в господарській системі, при критичному значення трансакційних витрат – зміна типу системи, тобто рух від плану до ринку і навпаки. Саме це є головним при проектуванні антикризових заходів на підставі формування стійкої системи економічної безпеки держави.

При проектуванні антикризових заходів необхідно використовувати інваріантно-варіативну структуру системи, доцільне досліджувати такі види зв'язку між елементами системи як: технологічні зв'язки та продуктивні [3]. Слід відзначити, що суб'єкти відносин завжди та зазвичай за умов кризи пов'язані між собою не тільки матеріальними, а й інформаційними потоками. А ефективність планування системи антикризових заходів, в цілому, залежить також від того, наскільки ці інформаційні потоки організовані, а в категоріях трансакційних витрат це означає яким є значення цих витрат, оскільки, чим краще організовані інформаційні потоки, тим нижче рівень трансакційних витрат. При дослідженні оточення проєкту антикризових заходів це дає можливість оцінювання ціни легальності та нелегальності та ініціювати зміни у податковому та законодавчому оточенні господарчої діяльності.

Список використаної літератури

1. Логіко-структурний підхід і його використання для аналізу і планування діяльності для програм та проєктів у різних сферах URL: https://blanki-ua.com.ua/blank_zayav/22208/index.html (дата звернення 10.01.2023).
2. Єгорова-Гудкова Т. І., Звірков О. Є., Білобородько В. І. Асиметричність та проектування системи економічної безпеки держави. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2019. № 18 (1 (41)). С. 84–97. [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2019.1\(41\).173519](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2019.1(41).173519)
3. Yegorova-Gudkova T. Projecting of steady complexity economic systems on self-organizing principles as a component of anti-crisis strategy. Abstract of 2012 International Conference on Trends and Cycles in Global Dynamics and Perspectives of World Development October 13–15. 2012. Chengdu : China. Pp. 40–41.